

ОФИЦИАЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ ПРО РОБОТУ ЕКСПЕРТНОЇ ПРОБЛЕМНОЇ КОМІСІЇ «ОНКОЛОГІЯ» МОЗ І НАМН УКРАЇНИ

Засідання Експертної проблемної комісії (ЕПК) «Онкологія» МОЗ і НАМН України відбулося 16 жовтня 2015 р. під час проведення науково-практичної конференції «Персоніфікація лікування гормонозалежних пухлин» у м. Яремче Івано-Франківської області.

Згідно з Наказом МОЗ України від 26.08.2015 р. № 548 «Про планування наукової тематики на 2016 рік» ЕПК МОЗ і НАМН України зобов'язана надати експертні висновки на проекти заявок (запитів) щодо фінансування замовлення на науково-дослідні роботи (НДР); а також на анотовані звіти про виконання перехідних НДР і запити на подальше виконання кожної перехідної НДР у 2016 р. для подальшого конкурсного відбору.

Тому до порядку денного було включено питання експертної оцінки матеріалів проектів запитів на фінансування замовлення НДР. Передусім проектів, що плануються до виконання на 2016–2018 рр.

До розгляду було представлено 7 запитів на фінансування замовлення на НДР із Національного інституту раку (НІР). Для представлення проектів на засідання був запрошений заступник директора НІР із наукової роботи д.мед.н. С.І. Коровін. За результатами доповіді та конструктивної дискусії комісією внесено пропозиції щодо коригування представлених матеріалів і прийнято рішення рекомендувати до затвердження такі проекти запитів НДР: 1) «Розробка та удосконалення методик хірургічного лікування хворих на пухлини кісток тазового пояса», науковий керівник — завідувач науково-дослідного (н/д) відділення онкоортопедії, д.мед.н. А.Г. Дедков; 2) «Визначити можливості удосконалення високодозової хіміотерапії з трансплантацією аутологічних стовбурових клітин в комплексному лікуванні дітей, хворих на прогностично несприятливі солідні злоякісні новоутворення», науковий керівник — завідувач н/д відділення дитячої онкології, к.мед.н. Г.І. Климнюк; 3) «Визначити оптимальний алгоритм комплексного лікування хворих на саркому м'яких тканин високого ступеня ризику», науковий керівник — завідувач н/д відділення пухлин шкіри та м'яких тканин, д.мед.н. С.І. Коровін; 4) «Розробити біоінженерні основи наномагнітної технології діагностики та терапії злоякісних новоутворень», науковий керівник — завідувач н/д лабораторії медичної фізики та біоінженерії, д.б.н., професор В.Е. Орел; 5) «Вивчити ефективність різних режимів хіміопроменевої терапії та розробити функціонально збережні підходи до комплексного лікування хворих на рак порожнини рота», науковий керівник — завідувач н/д відділення пухлин голови та ший, д.мед.н., професор В.С. Процик; 6) «Визначити імунологічні критерії прогнозу перебігу меланоми шкіри для оптимізації тактики лікування хворих», науковий керівник — завідувач н/д лабо-

раторії клінічної імунології, д.мед.н. Ф.В. Фільчаков; 7) «Створити нові протипухлинні вакцини на основі дендритних клітин із застосуванням сучасних нанобіотехнологічних підходів», науковий керівник — завідувач н/д лабораторії експериментальної онкології, к.б.н. Н.М. Храновська.

При розгляді перехідних НДР надано експертну оцінку 10 анотованих звітів про виконання перехідних НДР у 2015 р. і запитів на подальше виконання кожної роботи у 2016 р. Про 9 НДР, представлених НІР, доповів заступник директора НІР із наукової роботи д.мед.н. С.І. Коровін.

За результатами доповіді та обговорення прийнято рішення щодо позитивної оцінки виконання НДР згідно з представленими анотованими звітами та рекомендовано до затвердження виконання таких НДР:

з терміном виконання 2014–2016 рр.: 1) «Розробити алгоритм гістологічного дослідження для визначення прогнозу при аденокарциномах товстої кишки з урахуванням щільності морфологічних, гістохімічних та імуногістохімічних ознак», науковий керівник — завідувач н/д відділу патологічної анатомії НІР, д.мед.н., професор О.М. Грабовий; 2) «Оптимізувати лікування хворих на «тричі негативний» метастатичний рак грудної залози», науковий керівник — завідувач н/д відділення хіміотерапії солідних пухлин НІР, д.мед.н. Л.А. Сивак;

та з терміном виконання 2015–2017 рр.: 1) «Розробити комплексну цитологічну діагностику пухлин підшлункової залози, печінки за допомогою сучасних цитологічних досліджень», науковий керівник — завідувач н/д лабораторії клінічної цитології, д.мед.н., професор Л.С. Болгова; 2) «Розробити методи хірургічного та ад'ювантного лікування хворих на злоякісні пухлини органів черевної порожнини», науковий керівник — директор НІР, головний науковий співробітник н/д відділення пухлин черевної порожнини та заочеревинного простору, д.мед.н. О.О. Колеснік; 3) «Розробити нові методики комплексного лікування хворих на злоякісні пухлини органів грудної порожнини», науковий керівник — директор НІР, головний науковий співробітник н/д відділення пухлин черевної порожнини та заочеревинного простору, д.мед.н. О.О. Колеснік; відповідальний виконавець — науковий співробітник н/д відділення пухлин органів грудної порожнини, к.мед.н. П.С. Крахмальов; 4) «Удосконалити лікування хворих на неходжкінські дифузні В-великоклітинні лімфоми з урахуванням імуногістохімічних та молекулярно-генетичних маркерів», науковий керівник — завідувач н/д відділу консервативних методів лікування, д.мед.н. І.А. Крячок; 5) «Розробити та удосконалити методи вагінальної та абдомінальної трахелектомії у хворих на рак шийки матки, спрямовані на збереження репродуктивної функції», нау-

ковий керівник — провідний науковий співробітник н/д відділення онкогінекології, д.мед.н. В.С. Свінціцький; 6) «Розробити нові методики неoad'ювантної терапії хворих на рак грудної залози», науковий керівник — завідувач н/д відділення пухлин грудної залози та її реконструктивної хірургії, д.мед.н., професор І.І. Смоланка; 7) «Вдосконалити показання та тактику комплексного лікування хворих з місцево-поширеним та метастатичним раком сечового міхура», науковий керівник — завідувач н/д відділення пластичної та реконструктивної онкоурології, д.мед.н., професор Е.О. Стаховський.

Також позитивно оцінено виконання протягом першого року НДР «Значення клінічних, морфологічних та молекулярно-біологічних маркерів в діагностиці, прогнозуванні особливостей перебігу та результатів лікування раку органів репродуктивної системи та шлунково-кишкового тракту», представлені ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет (ІФНМУ)», науковий керівник — завідувач кафедри онкології ДВНЗ «ІФНМУ», д.мед.н., доц. А.Є. Крижанівська, яка доповіла матеріали досліджень; рекомендовано до затвердження продовження виконання у 2016 р.

Наступним питанням порядку денного були розгляд і експертна оцінка матеріалів планування докторської дисертації за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки). Згідно з регламентом роботи ЕПК планування докторських дисертацій відбувається шляхом персонального представлення матеріалів на засіданні комісії. Здобувач — науковий співробітник н/д відділення пластичної та реконструктивної онкоурології НІР, к.мед.н. Олександр Едуардович Стаховський; науковий консультант — директор НІР, головний науковий співробітник н/д відділення пухлин органів черевної порожнини та заочеревинного простору, д.мед.н. О.О. Колеснік; термін виконання: 2015–2019 рр.; тема роботи «Оптимізація тактики комбінованого лікування інвазивних та метастатичних форм раку сечового міхура». На представлені здобувачем матеріали отримано позитивну експертну рецензію, в якій робота рекомендована до затвердження з урахуванням пропозицій, що їй було зроблено автором. Здобувач доповів матеріали роботи, що планується, та відповів на численні запитання членів комісії. За результатами обговорення ЕПК прийняла рішення рекомендувати матеріали планування докторської дисертації к.мед.н. О.Е. Стаховського до затвердження як такі, що відповідають вимогам до планування докторських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки).

Також були розглянуті матеріали планування 4 кандидатських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки). Рекомендовано до затвердження як такі, що відповідають вимогам до планування кандидатських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки), роботи, на які отримано остаточні позитивні висновки експертного рецензування і автори яких врахували зроблені рецензентами зауваження та пропозиції: 1) «Саркома молочної залози:

оптимізація діагностики та лікування хворих», здобувач — аспірант очної форми навчання кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет (ТДМУ) ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України» Лариса Василівна Нітефор, науковий керівник — завідувач кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ДВНЗ «ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України», д.мед.н., професор І.Й. Галайчук; термін виконання: 2015–2018 рр.; 2) «Лікування перитоніту у хворих на рак товстої кишки (клініко-експериментальне дослідження)», здобувач — пошукач кафедри онкології та радіології ВДНЗУ «Буковинський державний медичний університет (БДМУ)» Іван Ярославич Гушул, науковий керівник — проректор з наукової роботи, професор кафедри онкології та радіології ВДНЗУ «БДМУ», д.мед.н., професор О.І. Івашук; термін виконання: 2014–2017 рр.; із внесенням у назву «... (клініко-експериментальне дослідження)», що повністю відповідає сутності роботи, яка планується; 3) щодо роботи «Етіопатогенетичні чинники виникнення другого онкологічного захворювання у хворих на рак грудної залози», здобувач — асистент кафедри онкології ДВНЗ «ІФНМУ» Ірина Богданівна Дяків, науковий керівник — завідувач кафедри онкології ДВНЗ «ІФНМУ», д.мед.н., доц. А.Є. Крижанівська; термін виконання: 2015–2018 рр.: її рекомендовано затвердити зі зміною назви на «Метахронні злоякісні пухлини матки, яєчника та товстого кишечника у хворих на рак молочної залози», що повною мірою відповідає змісту.

Стосовно матеріалів роботи «Вдосконалення комбінованого лікування хворих на рак ободової кишки шляхом застосування мультимодальної програми швидкого відновлення», здобувач — науковий співробітник н/д відділення пухлин органів черевної порожнини та заочеревинного простору НІР Дмитро Ельдарович Махмудов, науковий керівник — директор НІР, головний науковий співробітник н/д відділення пухлин органів черевної порожнини та заочеревинного простору, д.мед.н. О.О. Колеснік; термін виконання: 2015–2017 рр.: здобувач особисто доповів матеріали роботи, що планується, та відповів на запитання членів комісії. ЕПК звернула увагу здобувача на необхідність обов'язкового чіткого дотримання вимог щодо відповідності матеріалів роботи паспорту спеціальності. За результатами дискусії члени комісії ухвалили рішення рекомендувати матеріали планування дисертаційної роботи Д.Е. Махмудова до затвердження як такі, що відповідають вимогам до планування кандидатських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки).

За результатами позитивного експертного рецензування і обговорення комісією рекомендовано до опублікування і впровадження у клінічну практику як такий, що відповідає чинним вимогам, Інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я «Схема поліхіміотерапії «R-da-EPOCH» у лікуванні первинної медіастинальної В-великоклітинної лім-

фоми» (установа-розробник: НІР; автори: д.мед.н. І.А. Крячок і співробітники).

Чергове засідання ЕПК «Онкологія» відбулося 11 грудня 2015 р. на базі Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології (ІЕПОР) ім. Р.Є. Кавецького НАН України.

Першим питанням порядку денного були розгляд і експертна оцінка планування двох докторських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки). Згідно з регламентом роботи ЕПК планування докторських дисертацій відбувається шляхом персонального представлення здобувачем матеріалів на засіданні комісії.

Відповідно до рішення ЕПК від 25.06.2015 р. (протокол № 2) розглянуто переопрацьовані матеріали на тему «Удосконалення системи скринінгу злоякісних новоутворень органів жіночої репродуктивної системи в Україні», подані здобувачем — завідувачем н/д відділу протиракрової боротьби НІР, к.мед.н. Юрієм Йосиповичем Михайловичем. На планувану роботу отримано рецензію, в якій позитивно оцінено актуальність дослідження та практичне значення роботи, але підкреслено, що за сутністю матеріали не відповідають паспорту спеціальності «Онкологія». За результатами всебічного тривалого обговорення положень планованого дослідження, в якому брала участь науковий консультант — директор НІР, д.мед.н. О.О. Колеснік, було запропоновано рекомендувати роботу до виконання зі зміною назви «Оптимізація ранньої діагностики передракових та ракових новоутворень органів жіночої репродуктивної системи» і внесення корективів у відповідні пункти анотації. З цим рішенням науковий консультант і здобувач повністю погодились. Отже, матеріали планування докторської дисертації к.мед.н. Ю.Й. Михайловича рекомендовані до затвердження як такі, що відповідають вимогам до планування докторських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки).

Далі було представлено план дисертаційної роботи «Діагностика та тактика лікування раку нирки при хронічній нирковій недостатності», здобувач — доцент кафедри урології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, к.мед.н. Сергій Миколайович Пасічник; науковий консультант — завідувач н/д відділення пластичної та реконструктивної онкоурології НІР, д.мед.н., професор Е.О. Стаховський; термін виконання: 2015–2020 рр. На представлені здобувачем матеріали отримано експертну рецензію, в якій робота рекомендована до затвердження за умови врахування зауважень, що їй було зроблено автором. Здобувач доповів матеріали роботи, що планується, відповідь на зауваження рецензента та численні запитання членів комісії. ЕПК вказала здобувачеві на конкретизацію наукової новизни, особливості дизайну дослідження, а також на необхідність сконцентрувати увагу на питанні тактики лікування. За результатами обговорення члени ЕПК прийняли рішення рекомендувати матеріали планування докторської дисертації «Тактика лікування раку нирки при хронічній нирковій недо-

статності» к.мед.н. С.М. Пасічника до затвердження як такі, що відповідають вимогам до планування докторських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки).

Другим питанням засідання комісії були розгляд і експертна оцінка матеріалів планування двох кандидатських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки).

Розглянуто і рекомендовано до затвердження як таку, що відповідає вимогам до планування кандидатських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки), роботу «Молекулярний профіль раку молочної залози у хворих з метастатичним ураженням головного мозку», здобувач — аспірант кафедри онкології та радіології факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ДВНЗ «Ужгородський національний університет (УжНУ)» Віктор Ярославович Ігнатко, науковий керівник — завідувач кафедри онкології та радіології факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки УжНУ, д.мед.н., професор Є.С. Готько; термін виконання: 2015–2018 рр., на яку отримано позитивний висновок експертного рецензування.

Стосовно матеріалів роботи «Комплексне органозберігаюче лікування хворих на саркому м'яких тканин кінцівок та тулуба високого ступеня ризику», здобувач — лікар-хірург-онколог відділення онкоортопедії та пухлин шкіри і м'яких тканин НІР Василь Васильович Остафійчук, науковий керівник — завідувач н/д відділення пухлин шкіри та м'яких тканин НІР, д.мед.н. С.І. Коровін; термін виконання: 2015–2017 рр.: згідно з регламентом роботи ЕПК при отриманні експертної рецензії з численними зауваженнями на матеріали планування кандидатської дисертації та за умови наполягання здобувача та наукового керівника розгляд питання відбувається шляхом персонального представлення матеріалів на засіданні комісії. Здобувач доповів матеріали роботи, що планується, та відповідь на велику кількість запитань членів комісії. ЕПК звернула особливу увагу здобувача на недоліки щодо наукової новизни, сутності дизайну дослідження, практичного значення роботи тощо. Після тривалої дискусії за пропозицією членів ЕПК, з якою повністю погодились присутні під час обговорення роботи директор НІР, д.мед.н. О.О. Колеснік та здобувач, було прийнято рішення доопрацювати матеріали, змінивши назву дисертації, що планується, на «Визначення оптимального алгоритму комплексного органозберігаючого лікування хворих на саркому м'яких тканин» із внесенням корективів у відповідні пункти анотації, і рекомендувати матеріали планування дисертаційної роботи В.В. Остафійчука до затвердження як такі, що відповідають вимогам до планування кандидатських дисертацій за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки).

Наступним питанням порядку денного були розгляд та експертна оцінка двох методичних рекомендацій.

За результатами позитивного експертного рецензування і обговорення комісією рекомендовано до опублікування і впровадження у клінічну практику як

такі, що відповідають вимогам, методичні рекомендації «Металовмісні білки як маркери моніторингу перебігу та ефективності хіміотерапевтичного лікування хворих на рак молочної залози» (установи-розробники: ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України, НІР, Київський міський клінічний онкологічний центр; укладачі: д.мед.н., професор, академік НАН України В.Ф. Чехун, д.б.н. Н.Ю. Лук'янова, О.М. Кпосов, С.О. Собченко, к.мед.н. С.В. Чехун, А.О. Павлова, Т.М. Яловенко, д.мед.н., професор І.І. Смоланка). Щодо методичних рекомендацій «Створення та дослідження ефективності протипухлинної вакцини, сконструйованої на основі ксеногенних ембріональних антигенів» (установа-розробник: ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України; укладачі: д.мед.н., професор Г.П. Потебня, к.б.н. Г.В. Діденко, д.мед.н., професор, академік НАН України В.Ф. Чехун, к.б.н. Г.С. Лісовенко, к.б.н. О.П. Кузьменко, О.О. Круць), які також отримали позитивну експертну оцінку, комісією прийнято рішення щодо їх затвердження, видання і впровадження у практику як таких, що відповідають чинним вимогам, із корекцією назви — «Ефективність ксеногенної протипухлинної вакцини в системі *in vivo*».

Відповідно до порядку денного заслухано Звіт про роботу ЕПК у 2015 р. На чотирьох засіданнях ко-

місії за звітний рік розглянуто 58 питань. Зокрема, надано експертні висновки на 15 Запитів на фінансування замовлень на НДР у 2016 р. і на 8 Анотованих звітів про виконання перехідних НДР у 2015 р. Усі розглянуті НДР належать до пріоритетного напрямку охорони здоров'я «Розробка новітніх лікувально-діагностичних технологій». Крім того, розглянуто і надано експертну оцінку матеріалам планування 10 докторських (відхилено одну) і 16 кандидатських дисертаційних робіт за спеціальністю «Онкологія» — 14.01.07 (медичні науки), що відповідають пріоритетному напрямку «Розробка новітніх лікувально-профілактичних технологій». Також розглянуто і затверджено до видання і впровадження у клінічну практику 3 методичні рекомендації та 3 інформаційні листи про нововведення в системі охорони здоров'я. Проведено спільне засідання ЕПК і наради завідувачів кафедр онкології вищих навчальних закладів України, присвячене питанню координації та оптимізації наукових досліджень у галузі онкології у вищих навчальних закладах із обговоренням результатів наукових досліджень і перспектив розвитку онкологічної науки в освітніх закладах (засідання № 1 від 27.02.2015). Звіт про роботу ЕПК «Онкологія» у 2015 р. затверджено одноголосно.

Експертна проблемна комісія

Л.С. Болгова

*Національний інститут раку,
Київ, Україна*

ФОРУМ КЛІНІЧНИХ ЦИТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.1991 р. № 332 і Реєстром з'їздів, конгресів, симпозіумів, науково-практичних конференцій і наукових семінарів, які проводитимуться у 2015 р. Міністерством охорони здоров'я (МОЗ) та Національною академією медичних наук України, 19–20 жовтня 2015 р. у Києві на базі науково-дослідної лабораторії клінічної цитології Національного інституту раку МОЗ України відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція цитопатологів «Актуальні питання сучасної цитологічної діагностики злоякісних пухлин».

Науково-практичну конференцію відкрила директор Національного інституту раку МОЗ України д.мед.н. О.О. Колеснік, яка у вступному слові зазначила, що тематика нинішньої конференції присвячена актуальним питанням цитологічної діагностики злоякісних пухлин різної локалізації. Клініцисти завжди зацікавлені у верифікації патологічного процесу, адже тільки після цього можливо приймати обґрунтоване рішення про тактику лікування хворого. Таким чином, цитологічна діагностика відіграє дуже важливу функцію в онкологічній практиці. Метод дозволяє швидко та об'єктивно провести диференційну діагностику пухлинних і непухлинних захворювань, а також визначити гістологічний тип новоутворення.

Наразі всіх цікавить статус клінічного цитолога, який відсутній у номенклатурі лікарських спеціальностей. Директор відзначила, що Національний інститут раку багато зробив у цьому напрямі. Підготовлено і подано в МОЗ України пакет відповідних документів, здійснюється моніторинг процесу, що дозволяє сподіватися на кінцевий успіх у вирішенні проблеми.

О.О. Колеснік побажала учасникам конференції творчої наснаги, висловила впевненість, що змістовні доповіді фахівців збагатять знання клінічних цитологів, а нові відомості стануть у нагоді в практичній діяльності.

Під час конференції проведено три засідання. Заслухано всі заплановані доповіді, присвячені актуальним питанням цитологічної діагностики пухлин різних локалізацій. Продемонстровано прекрасно оформлені стендові доповіді щодо цитологічної діагностики рідкісних пухлин щитоподібної залози.

У конференції взяли участь спеціалісти, які займаються діагностикою новоутворень з використанням цитологічних, цитохімічних, гістологічних, імуногістохімічних і цитогенетичних методів. У центрі уваги учасників були доповіді про пухлини репродуктивної жіночої системи, ураження кісткового мозку у хворих на В-клітинні неходжкінські лімфоми, но-